

Miljøgodkendelse
af svinebruget Lundegård Opformering
Ørtoftvej 29,
9300, Sæby

§ 12, stk. 3

*Lovbekg. nr. 1486 af 4. december
2009 om miljøgodkendelse m.v. af
husdyrbrug*

Dato for gyldighed
10.02.2010

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	2
Datablad	4
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ikke teknisk resumé.....	5
1.2 Offentlighed	6
2 Generelle forhold	7
2.1 Forudsætninger for miljøgodkendelsen.....	7
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	7
2.3 Gyldighed	7
2.4 Retsbeskyttelse	8
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen	8
3 Beliggenhed og planmæssige forhold	9
3.1 Lokalisering i forhold til beboelser, bygge- og fredningslinier mv.....	9
3.2 Placering i landskabet.....	10
4 Husdyrhold, staldanlæg og drift	12
4.1 Husdyrhold, staldindretning og ventilation.....	12
4.2 Fodring.....	15
4.3 Ensilage.....	17
4.4 Energi- og vandforbrug.....	17
4.5 Spildevand herunder regnvand	18
4.6 Affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier	18
4.7 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	20
5 Gødningsproduktion og -håndtering	21
5.1 Gødningstyper og mængder.....	21
5.2 Opbevaring og udbringning af husdyrgødning	21

5.3	Gylleforsuring	23
5.4	Gylleseparering	23
5.5	Gyllekøling	24
6	Forurening og gener fra husdyrbruget	26
6.1	Ammoniak og natur nær anlægget.....	26
6.2	Lugt.....	30
6.3	Fluer og skadedyr.....	31
6.4	Transport.....	31
6.5	Støj, støv og lys.....	33
7	Påvirkning fra arealerne.....	34
7.1	Udbringningsarealerne	34
7.2	Påvirkninger af søer og vandløb.....	35
7.3	Kvælstof og fosfor til fjord & hav	36
7.4	Kvælstof til grundvand	37
7.5	Påvirkning af natur, Natura2000 samt Bilag IV arter	38
8	Bedste tilgængelige teknik (BAT)	42
8.1	Management og egenkontrol.....	43
8.2	Samlet vurdering vedrørende BAT på bedriften	43
9	Alternative løsninger og 0-alternativet	45
10	Bilag	46
	Bilag 1 - anlægstegning	47
	Bilag 2 - standardsædskifter	48

DATABLAD

TITEL: § 12, STK. 3 MILJØGODKENDELSE

DATO FOR GODKENDELSE: 10-02-2010

VIRKSOMHEDENS NAVN: LUNDEGÅRD OPFORMERING

CVR-NR: 29296723

CHR NUMMER: 97680

EJENDOMSNUMMER: 8130187856

MATR. NR: 12A ST. ØRTOFT, VOLSTRUP

ADRESSE: ØRTOFTVEJ 29, 9300 SÆBY

ANSØGER: LUNDEGÅRD OPFORMERING I/S, V/SØREN
ØSTERGAARD
LUNDEGAARD@LUNDEGAARD-OPF.DK
TLF: 98468206

KONSULENT: ALLAN K. OLESEN
LANDBONORD
AKO@LANDBONORD.DK
TLF: 96242579

KOMMUNENS SAGSBEHANDLER: TINNE STOUGAARD

TILSYNSMYNDIGHED: FREDERIKSHAVN KOMMUNE
RÅDHUS ALLÉ 100
9900 FREDERIKSHAVN
TLF. +45 9845 5000
POST@FREDERIKSHAVN.DK
WWW.FREDERIKSHAVN.DK

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Lundegård Opformering I/S, Ørtoftvej 29, 9300 Sæby har ansøgt om en miljøgodkendelse for ejendommen Ørtoftvej 29. Der er søgt om nedenstående projekt:

- ❖ *Udvidelse af svineproduktionen fra 580 søer, 13.900 smågrise og 6.600 slagtesvin til 600 søer, 15.400 smågrise og 15.300 slagtesvin årligt, svarende til en udvidelse fra 301,9 DE til 603,3 DE¹.*
- ❖ *I forbindelse med udvidelsen skal der bygges en ny fratsstald på ca. 2.900 m² i tilknytning til ejendommens eksisterende bygninger, umiddelbart øst herfor.*

Miljøgodkendelsen omfatter desuden alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 29296723.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Frederikshavn Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem første gang den 16. december 2008.

Kommunen har vurderet, at den ansøgte udvidelse af produktionen på Lundegård Opformering vil kunne ske i overensstemmelse med Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug² samt habitatdirektivet når virksomheden drives på de vilkår som fremgår af nærværende miljøgodkendelse. Det vurderes at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Det vurderes endvidere, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik.

Der skal gøres opmærksom på, at etablering af nye anlæg ikke må igangsættes, før der er givet en byggetilladelse og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra Frederikshavn kommune.

Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende centrale vilkår:

---

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til bilag 1 i til bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006 om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v., med senere ændringer.

² Lovbekg. nr. 1486 af 04-12-2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

DEN MAKISMALE HUSDYRPRODUKTION (VILKÅR 2)

SÆDSKIFTE MED ET MAKSIMALT UDVASKNINGSSINDEKS (VILKÅR 30)

VILKÅR OM EKSTRA EFTERAFGRØDER (VILKÅR 29)

FODRINGSTILTAG (VILKÅR 5-8)

GYLLEKØLING (VILKÅR 22-26)

GYLLESEPARATION (VILKÅR 17 OG 19-21)

NEDFÆLDNING PÅ SORT JORD OG GRÆS (VILKÅR 18)

1.2 OFFENTLIGHED

Naboer og parter i sagen blev orienteret om ansøgningen den 8. december 2009 med en frist på 3 uger til at indsende bemærkninger.

Der indkom bemærkninger fra 2 naboer, som udtrykte bekymring for hhv. udsigtsgener, lugtgener og mulige risici for grundvandet i området. Kommunen har besvaret naboernes breve, men disse har ikke i øvrigt givet anledning til justeringer af projektet.

Der har i øvrigt været foretaget partshøring på udkastet til miljøgodkendelsen fra den 15. januar til 1. februar 2010. Partshøringen er sendt til ansøger selv, ejere af forpagtede arealer og gylleaftaler samt Frederikshavn Forsyning som administrator af Ørnedalsværket.

Der har været afholdt møde med Frederikshavn Forsyning, som gerne så en lavere udvaskning fra udbringningsarealerne inden for indvindingsoplandet til Ørnedalsværket. Der er dog ikke lavet indsatsplan i området, og der ses ikke at være andre særlige forhold, der gør sig gældende i den aktuelle sag, hvorfor husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for grundvand er anvendt. Forsyningen er ikke kommet med yderligere kommentarer.

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 FORUDSÆTNINGER FOR MILJØGODKENDELSEN

Godkendelsen omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Lundegård Opformering, Ørtoftvej 29, 9300 Sæby.

Ejendommen skal fremover indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der ligger til grund for denne godkendelse, og i overensstemmelse med vilkår der fremgår af denne miljøgodkendelsens. Ejendommen skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af denne miljøgodkendelse på ejendommen. Den ansvarlige for driften og de øvrige ansatte skal være bekendt med godkendelsens vilkår. På tilsynsmyndighedens forlangende skal virksomheden dokumentere overholdelse af denne godkendelses vilkår, ved at kunne fremlægge tilstrækkelig dokumentation f.eks. markplan, gødningsplan og kortbilag.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Husdyrbruget må ikke udvides eller ændres bygningsmæssigt eller driftsmæssigt, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af kommunen, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Udskiftning af arealer der er omfattet af denne godkendelse skal anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest d. 1. august forud for det kommende dyrkningsår.

2.3 GYLDIGHED

Udvidelsen skal være gennemført og udnyttet inden 3 år fra godkendelsens meddelelse. Godkendelsen anses for udnyttet når den godkendte udvidelse er gennemført og i drift. Udnyttelsesfristen er fastlagt ud fra ansøgers forventning om tidslinien for projektet, som anført nedenfor.

År 1: Finansiering og projektering af udvidelsen

År 2: Byggeri og opstilling af separationsanlæg (+ muligvis opstart på indsættelse af dyrehold)

År 3: Indsætning af dyrehold + produktion

Såfremt godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

Ved ophør af driften skal stalde og gyllekummer rengøres. Gyllebeholdere, som ikke fortsat skal anvendes, skal tømmes og rengøres.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan dog i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

3 BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

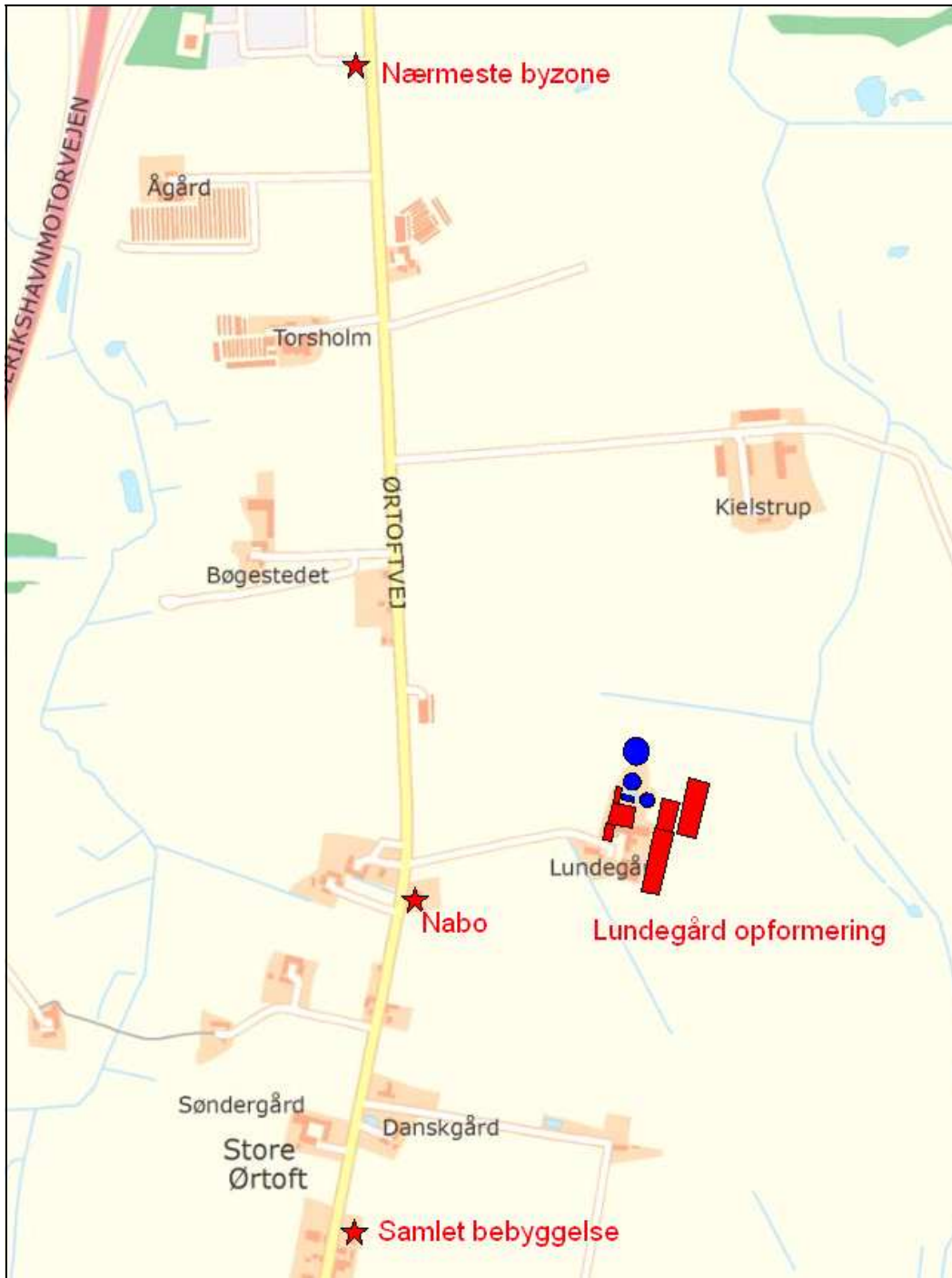
3.1 LOKALISERING I FORHOLD TIL BEBOELSER, BYGGE- OG FREDNINGSLINIER MV.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 400 meter til nærmeste beboelse, der ligger vest for de nye staldbygninger. Nærmeste samlede bebyggelse er Store Ørtoft, der ligger ca. 800 meter sydvest for ejendommens anlæg. Der er ca. 1200 meter til nærmeste byzoneområde, som ligger ved Trafikcentret ved Sæby Syd. Umiddelbart syd for byzonegrænsen ved trafikcentret er der udlagt et perspektivområde for fremtidig erhvervsområde. Området er dog ikke optaget i rammerne i den gældende kommuneplan og udpegningen som perspektivområde har således ikke juridiske konsekvenser, men er alene en politisk udmelding om, at der gerne ses erhvervsudvikling i området på sigt. Ejendommens placering i forhold til nærmeste nabo m.m. fremgår af Figur 1.

Kommunen har vurderet at alle afstandskrav til byzone, sommerhusområde, vandforsyning, vej og naboskel mv. i henhold til § 6 og § 8 i Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug, er overholdt.

Kommunen har desuden vurderet at det projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strandklit-, sø- å- og fortidsmindebeskyttelseslinier.

FIGUR 1 PLACERING AF HUSDYRBRUGET

3.2 PLACERING I LANDSKABET

Ejendommen ligger i et område uden særlige landskabelige interesser. Der er tale om et rimelig robust åbent landskab. Der er forholdsvis lidt bebyggelse mod nord og øst, mens området mod syd og vest er præget af spredt landbrugsbebyggelse. Mellem ½ og 1 km sydvest for anlægget ligger Store Ørtoft som er en samlet bebyggelse i landzone. Området er præget af ret store

markparceller, hvoraf nogle er markeret med levende hegn imellem markerne. Øst for ejendommen ligger åforløb for Grønheden Å.

Kommunen har vurderet, at udvidelsen med nedennævnte vilkår ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige eller rekreative interesser i området.

Vilkår:

1. Der skal plantes mod nord og øst i forhold til den nye staldbygning. Der skal etableres en stedse vedligeholdt beplantning, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv afskærmning. Beplantningsbæltet skal bestå af min. 3 rækker, og være plantet senest ét år efter staldbygningen er opført. Beplantningen skal etableres med løvfældende træer og buske af hjemmehørende arter. Det kan være arter som eg, ask, bornholmsk røn, lind, tjørn, hyld eller lignende.

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD, STALDINDRETNING OG VENTILATION

Det ansøgte dyrehold med tilhørende staldsystemer fremgår af Tabel 1. De enkelte staldafsnit fremgår af anlægstegningen der er vedlagt som bilag 1.

TABEL 1 OVERSIGT OVER ANSØGT DYREHOLD

Produktions- og staldtype	Staldafsnit nr.	Vægt-grænser	Antal årsdyr	Sti-pladser	DE
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	23	32-102 kg	6100	1525	154,19
Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv	23	7,3-32 kg	10400	1700	52,00
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	12-1	32-102 kg	2800	700	70,78
Smågrise, toklimastald, delvis spaltegulv,	12-1	7,3-32 kg	5000	840	25,00
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	11	32-102 kg	800	200	20,22
Slagtesvin, fuldspaltegulv	7,8,9,10	32-102 kg	3200	800	80,89
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	7,8,9,10	32-102 kg	800	200	20,22
Slagtesvin, delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	2	32-102 kg	1600	400	40,44
Årso, løbe- og drægtighedsstald, løsgående, delvis spaltegulv	13-1,14,15		600	450	97,47
Årso, farestald, kassestier, delvis spaltegulv	13-1,14,15		600	150	42,07
Dyreenheder i alt					603,28

Den nye fratsstald (nr. 23) indrettes med delvis spaltegulv med over 50% fast gulv til slagtesvinene og toklimastald med delvis spaltegulv til smågrisene. Der foreligger vejledende BAT-byggeblade (106.04-52 og 106.03-52) for disse staldtyper. Der etableres desuden gyllekøling i stalden. Gyllekølingens effekt dimensioneres ud fra varmebehovet i stalden. Herefter fastsættes den ammoniakreducerende effekt af gyllekølingen til 8,5 % med en driftstid på 8760 t/år, hvilket svarer til, at køleanlægget er i drift hele året. Der er beskrevet mere om gyllekøling i afsnit 5.5

Hovedparten af ejendommens eksisterende staldafsnit til slagtesvin og smågrise er ligeledes indrettet med delvis spaltegulv. En enkelt af de ældre slagtesvinestalde er indrettet med fuldspaltegulv. Med baggrund i dyrevelfærdslovgivning skal fuldspaltestalde udfases senest 1. juli 2015. Denne stald skal derfor senest i 2015 udfases eller renoveres, således at lovgivningens krav er opfyldt. Hvis stalden fortsat skal benyttes til dyrehold efter 2015 skal stalden renoveres, så den opfylder, hvad der måtte være BAT på dette tidspunkt.

Sostalden er indrettet med delvis spaltegulv. Der forelægger vejledende BAT-byggeblad (106.02-51) for faresti med delvist spaltegulv. Der forelægger ikke noget BAT-byggeblad for løbe-drægtighedsstalde.

Gyllen pumpes ud fra staldene 1 gang ugentlig og der rengøres i de enkelte staldafsnit efter hvert hold.

Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Ventilationsanlægget i eksisterende fratsstalde er dels med frekvensmotor og dels med Multi-Step funktion. Ventilationsanlæg i den nye stald bliver med samme kombination. Der foretages hyppigt eftersyn og renholdelse af luftkanaler. Ventilationsafkast er vist på anlægstegningen i bilag 1.

Kommunen vurderer, at ventilationssystemet ikke giver anledning til gener for de omkringboende, og finder ikke anledning til at stille vilkår til ventilationen.

Ansøger har i ansøgningen lavet følgende redegørelse for fravalg af BAT (kursiv):

Der etableres ikke kemisk eller biologisk luftrensning i hverken nye eller gamle staldanlæg. Pilotarbejdet omkring BAT for § 11 slagtesvineproduktioner konkluderer, at luftrensningsteknologien vurderes til ikke at være driftssikker. Der foregår i den forbindelse undersøgelser fra Videncenter for Svineproduktion (VSP), der skal belyse forholdene omkring teknologien. Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT.

Der etableres ikke forsuring på ejendommen i forbindelse med udvidelsen. Pilotarbejdet omkring BAT for § 11 slagtesvineproduktioner konkluderer, at forsuringsteknologien vurderes til ikke at være driftssikker. Der foregår i den forbindelse undersøgelser fra Videncenter for Svineproduktion (VSP), der skal belyse forholdene omkring teknologien. Teknologien vurderes på den baggrund ikke at være BAT.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Med henblik på at reducere NH₃-emissionen fra staldanlægget er det i henhold til BREF (2003) generelt BAT i svinestalde at reducere overfladearealet, hvorfra der kan ske NH₃-fordampning, at fjerne gyllen hyppigt fra gyllekanaler, at afkøle gødningsoverfladen samt at bruge overflader, der er nemme at rengøre. Det fremgår af vejledningen til Husdyrloven, at vurderingen af BAT skal tage udgangspunkt i de BAT-blade, der er offentliggjort på hhv. Miljøstyrelsens og Dansk Landbrugsrådgivnings hjemmeside. Miljøklagenævnet har i flere afgørelser slået fast at det forhold, at et BAT-blad er udløbet og arkiveret, ikke betyder, at BAT-bladet ikke skal indgå i vurderingen.

På miljøstyrelsens hjemmeside er der offentliggjort 3 BAT-blade for svin. Ét BAT-blad for svin generelt (gyllekøling) og to BAT-blade for slagtesvin (hhv. forsuring af gylle og luftrensning med syre). Det fremgår af de to sidstnævnte, at de to teknikker også vil kunne anvendes i stalde til andre kategorier af svin.

Landbrugets rådgivningscenter har på sin hjemmeside offentliggjort i alt 6 BAT-blade for svin. Heraf vedrører de 3 staldtyper med delvis spaltegulv (til hhv. smågrise, slagtesvin og søer i farestalde). To BAT-blade vedrører køling af kanalbund (disse må dog betragtes som forældet og erstattet af Miljøstyrelsens BAT-blade om samme teknik). Det sidste BAT-blad vedrører luftrensning med syre. Dette BAT-blad er ligeledes erstattet af miljøstyrelsens BAT-blad om samme teknologi.

Alle staldene er indrettet med delvis spaltegulv, på nær én af de gamle slagtesvinestalde, som er indrettet med fuldspaltegulv. Fuldspaltegulve er ved at blive udfaset, og senest den 1. juli 2015 skal mindst 1/3 af det lovpligtige minimumsareal være med fast eller drænet gulv eller en kombination heraf. Den aktuelle fuldspaltestald skal således senest den 1. juli 2015 enten være udfaset eller renoveret, så den opfylder lovgivningens krav. Hvis stalden skal renoveres, skal den indrettes efter, hvad der er BAT på det pågældende tidspunkt.

Der foreligger BAT-byggeblade for staldtyperne med delvist spaltegulv for slagtesvin og smågrise samt for farestalden. Der foreligger ikke et tilsvarende BAT-blad for staldtyper til drægtige søer. Idet en staldindretning med delvis spaltegulv betragtes som BAT i farestalde, smågrise-stalde og slagtesvinestalde, har Frederikshavn Kommune vurderet, at delvis spaltegulv i drægtighedsstalden også lever op til BAT for så vidt angår staldindretningen.

Hvad angår slagtesvinestaldene foreligger der BAT-blad for indretning af slagtesvinestalde med delvis spaltegulv med 30-67 % spalter. Ifølge plantedirektoratets normtal og IT-ansøgningssystemet skelnes der i dag mellem to typer af delvist spaltegulv i slagtesvinestalde - hhv. delvis spaltegulv med 25-49 % fast gulv og delvis spaltegulv med 50-75 % fast gulv. Miljøklagenævnet har i forbindelse med behandling af klagesager på husdyrområdet meldt forskelligt ud vedrørende andelen af fast gulv i forhold til BAT i slagtesvinestalde. I en afgørelse af 30. september 2009 (MKN 130-00552) har Miljøklagenævnet imidlertid besluttet at genoptage en tidligere afgørelse, hvor det var afgjort, at delvis spaltegulv med under 50 % fast gulv ikke blev anset for at være BAT. Afgørelsen blev genoptaget med henblik på at præcisere nævnets opfattelse af BAT-niveauet for gulyprofilen til slagtesvin. Ind til denne præcisering foreligger, vurderer Frederikshavn Kommune at såvel delvis spaltegulv med over 50 % fast gulv som delvis spalte-

gulv med under 50 % fast gulv lever op til kravet om BAT, da begge staldindretninger kan falde ind under BAT-bladet med delvis spaltegulv med 30-67 % spalter.

Frederikshavn Kommune har vurderet at de eksisterende og nye staldtyper med nedenstående vilkår hvad angår staldindretningen lever op til kravet om BAT for en ejendom med den pågældende husdyrproduktion og størrelse. For yderligere teknologier (gyllekøling, gylleforsuring m.v.) henvises til nedenstående afsnit herom.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift af husdyrholdet:

2. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført i overensstemmelse med tabel 1. Produktionen må ikke overstige de anførte antal DE.
3. Der må ikke ændres på sammensætningen af dyregrupper og arter eller i staldindretning og andre forhold, uden at kommunen har vurderet effekten heraf. En ændring af sammensætningen af dyregrupper på maksimalt 5 % af den samlede husdyrproduktion kan dog ske uden yderligere vurdering fra kommunen, så længe det ikke medfører overskridelse af det tilladte maksimale antal DE.
4. Den eksisterende slagtesvinestald med fuldspaltegulv skal udfases eller renoveres senest 1. juli 2015. Hvis stalden fortsat skal benyttes til dyrehold, skal renoveringen først godkendes af kommunen og skal leve op til aktuelle krav til BAT.

4.2 FODRING

Der anvendes hjemmeblandet vådfoder på ejendommen. Der anvendes fasefodring til søerne, således at de drægtige søer får én foderblanding, mens de diegivende søer får en anden foderblanding. Der anvendes ligeledes fasefodring til smågrise og slagtesvin. Således anvendes der 3 blandinger til smågrisene og 2 blandinger til slagtesvin fra 32-102 kg.

Ved fasefodring er det muligt at fodre søer, smågrise og slagtesvin efter deres næringsstofbehov i de forskellige perioder og vægtklasser. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Det fremgår af ansøgningen at de anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved tilgængeligheden af foderets naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREFdokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/ disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsetninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Der er i fodringen anvendt normerne fra 09/10 i forhold til råproteinindhold. I forhold til fodertildeling er der også anvendt normer 09/10 for smågrise og slagtesvin. I forhold til søerne er forderforbruget anført til 1600 FE/årsso, hvilket er højere end 09/10-normerne. Årsagen hertil er

ifølge ansøgningen, at det er en opformeringsbesætning, hvor det er kvaliteten af avlen, der er den vigtigste parameter.

I forhold til fosforindholdet i foderet er der ikke anført noget specifikt i ansøgningen. Der er ikke fosforfølsomme områder blandt udbringningsarealerne, og der anvendes fytase i foderet samtidig med, at der anvendes gylleseparation, hvilket fjerner en stor del af fosforen fra den fraktion, der udbringes på markerne.

Kommunen vurderer, at normer 09/10 er BAT-niveau for virksomheden. Den konkrete ansøgning benytter ikke 09/10 normer for alle aspekter af fodringen. Dette opvejes dog af brugen af andre teknologier, hvilket resulterer i, at det samlede BAT-niveau for virksomheden er overholdt. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 8.

Der stilles følgende vilkår vedrørende fodring.

5. Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak må for **slagtesvin** maksimalt være **0,95** beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr produceret gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr. g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 28 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$
6. Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak må for **smågrise** maksimalt være **0,92** beregnet efter følgende formel: $((\text{FEsv pr produceret gris} \times \text{g råprotein/FEsv}) / 6,25 \text{ g råprotein pr. g N} - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 26 \text{ g N pr. kg tilvækst})) / ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times (20,95 + 0,177 \times (\text{afgangsvægt} + \text{indgangsvægt})))$
7. Korrektionsfaktoren vedrørende ammoniak må for **søerne** maksimalt være **1,08** beregnet efter følgende formel: $((\text{FE pr. årssø} \times \text{g råprotein pr. FE}) / 6250) - 1,50 - (\text{antal fravænnede grise pr. årssø} \times \text{fravænningsvægt} \times 0,024) / 27,2$
8. Der skal tilsættes fytase til alle foderblandinger

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men samlet skal korrektionsligningen overholdes.

TABEL 2 FORUDSÆTNINGER FOR FODERKORREKTIONER

Parameter	Smågrise	Slagtesvin	Søer
Indgangsvægt	7,3 kg	32 kg	-
Afgangsvægt	32 kg	102 kg	-
FE pr kg tilvækst	2,0	2,85	-
G råprotein/FE	161,4 g	154,5 g	137,9 g
FE pr årssø	-	-	1.600
Fravænningsvægt for smågrise	-	-	7,3

Antal fravænnede smågrise	-	-	26
---------------------------	---	---	----

4.3 ENSILAGE

Der opbevares ikke ensilage på ejendommen.

4.4 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Ejendommens energi- og vandforbrug fremgår af Tabel 3.

TABEL 3 ENERGI- OG VANDFORBRUG

Art	Forbrug/år
Halm til halmfyr	400 t
Dieselolie til traktorer m.v.	25.000 liter
Elforbrug til maskiner, lys, ventilatorer m.v.	325.000 KWh
Vand til drikkevand og rengøring m.v.	17.000 m ³

På ejendommen er der halmfyr. Derudover er der elforbrug til lys, ventilation m.v.. Der er mekanisk ventilation i alle staldafsnit. Ventilationsanlægget optimeres løbende og indstillinger justeres. Der foretages desuden hyppigt eftersyn og renholdelse af luftkanaler, hvorved modstand i ventilationssystemet undgås. Der anvendes lavenergi-belysning og der er etableret sensorer/bevægelsesmelder på hovedparten af den udendørs belysning. Der er dagslysstyring på udendørs belysning og timer på lys i de nye staldafsnit. Der er ikke lys i staldene om natten.

Der anvendes dieselolie til traktorer m.v.

Ejendommen forsynes af vand fra Sæby Vandværk. Der foretages jævnlig kalibrering af drikkevandsinstallationer med henblik på at undgå unødigt spild. Lækager identificeres og repareres. De enkelte staldafsnit rengøres med højtryksrensere efter hvert hold.

Ifølge BREF-dokumentet er det med hensyn til reduktion af energiforbruget i svinestalde BAT at optimere ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde, herunder at undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppig rengøring og eftersyn af kanaler m.m.. Desuden er det BAT at anvende lavenergibelysning.

Med henblik på reduktion af vandforbruget er det ifølge BREF BAT at rengøre stald og inventar med højtryksrensere efter hver produktionscyklus, at foretage regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlæg for at undgå spild, at registrere vandforbrug samt at finde og reparere eventuelle lækager.

Kommunen vurderer, at der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på reduktion af energi- og ressourceforbruget og at virksomheden dermed lever op til BAT. I forbindelse med kommende revurderinger af virksomheden vil spørgsmålet om anvendelsen af BAT blive et fast punkt. Kommunen vurderer, at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår til virksomhedens energi- og ressourceforbrug.

4.5 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

Afledning af spildevand fremgår af Tabel 4.

TABEL 4 AFLEDNING AF SPILDEVAND

Afløb:	Årlig mængde	Afledning til:
Sanitært spildevand	170 m ³	Bundfældningstank/sandmile
Tagvand fra stalde	7480 m ³	Via sandfangsbrønde til privat åben grøft og herfra til udledning i Grønhede Å

Kommunen vurderer, at den samlede håndtering af spildevand herunder regnvand sker på for-svarlig vis.

Efter at ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Frederikshavn kommune er Bekendtgørelse nr. 268 af 31.03.2009 om påfyldning og vask m.v. af sprøjter til udbringning af plantebe-skyttelsesmidler trådt i kraft. Der gøres opmærksom på, at bedriften fremover skal leve op til reglerne i ovennævnte bekendtgørelse. Plantedirektoratet fører tilsyn med reglerne omkring påfyldning og vask af marksprøjter.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

9. Det er en forudsætning for opførelse af den nye stald, at der opnås en særskilt udled-ningstilladelse til tagvandet.

4.6 AFFALD, DØDE DYR, OLIE, PESTICIDER OG ØVRIGE KE-MIKALIER

Ansøger har redegjort for nedenstående forhold omkring opbevaring og bortskaffelse af affald, døde dyr, olie, pesticider og øvrige kemikalier.

Placeringen af oplag af pesticider, kemikalier, olie, affald m.v. fremgår af anlægstegningen (se bilag 1). Pesticider opbevares i pesticidrum i bygning 3. Eventuelle rester afleveres på gen-

brugsplads og emballage afleveres gennem kommunal ordning. Indvendig rengøring af sprøjteforegår i marken, hvor rengøringsvandet udsprøjtes på den nysprøjtede afgrøde.

Dagrenovation og erhvervsaffald opbevares i container og bortskaffes gennem kommunal ordning. Ligeledes med landbrugsplast og papir/nylonsække. Spildolie opbevares i tromle ved bygning 17-1 og oliefiltre opbevares samme sted. Dette bortskaffes ligeledes gennem kommunal ordning, alternativt som erhvervsaffald.

Akkumulatorer og dæk skiftes hos smed og bortskaffes gennem værkstedet. Jern og metal opbevares udendørs ved gylletank. Spraydåser opbevares i forrummet ved bygning 16 og lysstofrør i maskinhuset (bygning 17) Begge dele afleveres til modtagestation. Elektronisk affald afleveres gennem kommunal ordning eller til genbrugsplads. Klinisk risikoaffald i form af medicin glas og rester samt kanyler opbevares i boks i bygning 16 og afleveres til modtagerstation.

Døde dyr opbevares i kølecontainer eller under kadaverkappe og bortskaffes gennem DAKA hver uge. Kølecontaineren er placeret ved bygning 6 og før afhentning af DAKA placeres de døde dyr på afhentningsplads ved Ørtoftvej ca. 300 m vest for ejendommen.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring af olie, kemikalier m.v. på virksomheden. Ligeledes vurderer kommunen bortskaffelsen af affald fra virksomheden sker på miljømæssig forsvarlig vis.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår:

10. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald m.v..
11. Bekæmpelsesmidler og tom emballage herfra skal opbevares forsvarligt i et separat aflåst rum eller skab.
12. Farligt affald skal opbevares i tromler, beholdere eller anden emballage, som har et maksimalt indehold på 200 liter. Opbevaringen skal finde sted på tæt bund med opkant og uden afløb. Oplagspladsen skal være under tag og indrettet således, at et spild på mindst 200 liter vil kunne tilbageholdes.
13. Farligt affald samt øvrigt affald skal bortskaffes efter Frederikshavn Kommunes regulativer.
14. Der må ikke foretages afbrænding af affalds- eller spildprodukter.
15. Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal bortskaffes til autoriseret destruktionsanstalt. Indtil afhentning skal det opbevares i en lukket container/under kadaverkappe, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrejfende dyr.

4.7 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

Der kan være risiko for spild af gylle i forbindelse med pumpning til og fra gyllebeholdere. Derudover kan der være risiko for spild af kemikalier samt for spild af dieselolie ved påfyldning af dieseltank. Ved eventuel lækage af gyllebeholdere eller dieseltank kan der endvidere være risiko for spild.

Ved pumpning af gylle er der altid overvågning. Der er generator, som kan benyttes ved strømsvigt.

På bedriften er der udarbejdet en beredskabsplan, hvori der er beskrevet, hvilke forholdsregler, der skal tages i forbindelse med brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt ved transport af bekæmpelsesmidler.

Kommunen vurderer, at risikoen for uheld, der kan skade det omgivende miljø er tilstrækkelig reduceret med de anførte tiltag samt følgende vilkår.

16. Ejendommens beredskabsplan skal revideres årligt og være tilgængelig på bedriften.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

I nedenstående Tabel 5 ses en oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

TABEL 5 PRODUCERET, MODTAGET OG AFSAT HUSDYRGØDNING

GØDNINGSTYPE	Kg kvælstof	Kg fosfor	DE
Gylle	64.458,60	13.406,14	603,28
Modtaget husdyrgødning (separeret gylle - væskefraktion)	51.567,00	8.714,00	429,70
Afsat husdyrgødning (gylle) til separation	-64.458,60	-13.406,14	-603,28
Afsat husdyrgødning (separeret gylle - væskefraktion) til biogasanlæg	-7.236,00	-1.223,00	-60,30
Afsat husdyrgødning (separeret gylle - væskefraktion) til Sønderklitvej 6	-1.380,00	-233,00	-11,50
I alt til udbringning	42.951,00	7.258,00	357,90

Med den anførte fraførsel af husdyrgødning udbringes der 1,4 DE/ha på ejet og forpagtet areal. Det er en forudsætning at nedenstående vilkår overholdes.

17. Der må maksimalt udbringes 1,4 DE/ha separeret gylle på udbringningsarealerne, svarende til et indhold på 42.951 kg N og 7.258 kg P. Med en fuld produktion som ansøgt svarer dette til, at fiberfraktionen (12.892 kg N og 4.692 kg P) samt en væskefraktion på 60,3 DE (7.236 kg N og 1.223 kg P) skal afsættes til biogasanlæg. Alternativt skal der redegøres for, hvor den overskydende mængde husdyrgødning afsættes til, med eventuel nødvendig yderligere vurdering og godkendelse af udbringningsarealer hertil.

5.2 OPBEVARING OG UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING

Ejendommens opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning fremgår af nedenstående Tabel 6.

TABEL 6 OPBEVARING AF FLYDENDE HUSDYRGØDNING

OPBEVARINGS-ANLÆG	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m3)	Overdækning
gyllebeholder	1	1986	1.800	Flydelag
gyllebeholder	2	1996	2.300	Flydelag
gyllebeholder	3	2008	4.000	Fast overdækning
Gyllekanaler			400	
I alt			8.500	

I forbindelse med udvidelsen fjernes en eksisterende gyllelagune på ejendommen. Gyllen opbevares herefter i eksisterende gylletanke og gyllekanaler på ejendommen. Tankene opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.09.2008) til pumper etc. Der udføres 10 års beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt én gang årligt med henblik på inspektion og vedligeholdelse. Der er indsendt kapacitetserklæring, der viser at opbevaringskapaciteten efter udvidelsen vil være på 9,6 måneders opbevaring.

Der etableres lavteknologisk separationsanlæg på ejendommen i forbindelse med udvidelsen. Dette er nærmere beskrevet i afsnit 5.4.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning. En række af arealerne ligger under 1.000 m fra sårbare arealer i henhold til § 7 i Husdyrloven og her nedfældes gyllen ifølge ansøger på sort jord og i græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ifølge ansøger ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

I henhold til EU-kommissionens referencedokument om Bedst Anvendelig Teknologi (BAT) for svine- og fjerkræhold fra 2003 er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Med hensyn til udbringning af husdyrgødning er det ifølge BREF-dokumentet BAT at afbalancere tilførslen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrâner, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tids-

punktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

Kommunen har ud fra ansøgers oplysninger vurderet at opbevaringen af husdyrgødning lever op til BAT samt at den beregnede opbevaringskapacitet er tilstrækkelig til at opfylde husdyrgødningsbekendtgørelsens krav. Kommunen har endvidere vurderet at udbringning af husdyrgødning lever op til BAT. Dog vurderer kommunen, at udbringning på sort jord og græsmarker skal udføres ved nedfældning over det hele og ikke kun på arealer, som ligger under 1000 m fra sårbar natur i henhold til § 7 i husdyrloven. Dette bliver et generelt krav fra 2011.

Kommunen har stillet følgende vilkår vedr. opbevaring/udbringning af husdyrgødning.

18. Gyllen skal nedfældes i sort jord og på græs.

5.3 GYLLEFORSURING

REDEGØRELSE OG VURDERING

Der etableres ikke gylleforsuring på ejendommen i forbindelse med udvidelsen. Ansøger har beskrevet, at han ikke vurderer, at gylleforsuring er driftssikker.

Kommunen vurderer, at fravalget af gylleforsuring er OK. Ejendommen opfylder kommunens krævede BAT-niveau på anden vis, bl.a. ved etablering af gyllekøling som beskrevet nedenfor. Se i øvrigt afsnit 8.2 for kommunens samlede vurdering af BAT-niveauet på ejendommen.

5.4 GYLLESEPARERING

REDEGØRELSE OG VURDERING

Der etableres lavteknologisk separationsanlæg på ejendommen til separation af al ejendommens gylle. Fiberfraktionen eksporteres fra ejendommen til biogasanlæg. En mindre del af væskefraktionen svarende i alt 60,3 DE er også forudsat eksporteret til biogasanlæg. Den resterende del af væskefraktionen udbringes på ejendommens udbringningsarealer. Fiberfraktionen indeholder 85-95 % af den svært tilgængelige organisk bundne kvælstof, der typisk udvandes fra udbringningsarealerne, hvis den udbringes. Væskefraktionen indeholder 85-95 % af det let plantetilgængelige ammonium-kvælstof. Derfor vil udvaskningen fra væskefraktionen være lavere end udvaskningen fra rågylle. Udnyttelsesprocenten i svinegylle er fastlagt til 75 %. Et realistisk bud på udnyttelsesprocenten i væskefraktionen vil være 85 %.

Separationsanlæggets placering fremgår af bilag 1. Fiberfraktionen opbevares på ejendommen indtil levering til biogasanlæg. Væskefraktionen opbevares i ejendommens gyllebeholdere som anført ovenfor.

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

19. Der skal til enhver tid foreligge dokumentation i form af skriftlige aftaler for den eller de fraktioner, som afsættes uden for ejendommen. Det skal anføres, hvor mange kg. kvælstof og hvor mange kg fosfor aftalen omfatter, og der skal være oplysninger om afsætters og modtagers navn, adresse og CVR nr..
20. Der skal foreligge dokumentation for levering af fraktioner i form af kvittering for overførsel af husdyrgødning med underskrift af modtager. Disse kvitteringer skal gemmes som foreskrevet i lovgivningen vedrørende gødningsregnskaber.
21. Tørstoffractionen skal opbevares i lukket container eller som fast husdyrgødning med overdækning efter samme regler som for opbevaring af fast husdyrgødning.

5.5 GYLLEKØLING

REDEGØRELSE OG VURDERING

I den aktuelle sag etableres der gyllekøling i den nye stald. Dette giver dels en reduktion af NH₃-fordampningen og dels en energibesparelse, da varmen, der indvindes, benyttes til at opfylde varmebehovet i stalden.

Der etableres ikke skrabere i bunden af kanalen og systemet lever dermed ikke op til BAT-byggeblad nr.106.01-51 der forudsætter skraber i bunden af kanalen. Ifølge BREF giver skraber i bunden af kanalen generelt et godt resultat, men da der er problemer med funktionsdygtigheden er etablering af gødningskrabere ikke BAT i forbindelse med nyopførelse af stalde.

I ansøgningen er det anført at gyllekølingen reducerer ammoniakfordampningen med 8,5 %.

Frederikshavn Kommune vurderer, at gyllekøling er BAT i det omfang, den indvindne varme kan genanvendes til opvarmning på ejendommen og på den måde fortrænge opvarmning ved olie og el eller lign. Det er oplyst, at de eksisterende bygninger på ejendommen får opfyldt deres varmebehov i forvejen uden brug af olie og el. Der er halmfyr på ejendommen. Det er derfor alene varmebehovet i den nye stald, der skal indregnes som BAT-krav.

Det er oplyst, at der er et varmebehov i stalden på i alt 128.250 kWh. Varmepumpens varmeydelse er ikke det samme som køleydelsen. Den strøm, der bruges i kompressoren bliver også til varme, hvilket betyder, at varmpumpens varmeydelse typisk er 1/3 større end køleydelsen. Derfor er den reelle varmemængde som skal udvindes med køling ca. 100.000 kWh.

Der skal bygges ca. 2.900 m² i grundplan. Det antages, at ca. 45 % af grundarealet i stalden udgøres af gyllekummer, hvilket svarer til ca. 1.300 m². Køleeffekten kan herefter udregnes til 8,8 W/m². Dette svarer til en ammoniakreducerende effekt på ca. 8,5 %, hvor anlægget er i drift året rundt.

Kommunen vurderer at det den anførte reduktion af ammoniakfordampningen er realistisk og vurderer endvidere at tiltaget lever op til BAT. Der stilles følgende vilkår vedrørende anvendelse af gyllekøling.

22. Der skal etableres gyllekøling som giver en samlet årlig køling af gyllen i den nye stald svarende til en effekt på minimum 100.000 kWh.
23. Der skal monteres en timetæller på varmepumpen
24. Når varmepumpe er valgt, skal der udarbejdes en tabel der viser sammenhængen mellem pumpens timetal og køleeffekten i kWh.
25. Varmepumpens timetæller skal aflæses månedligt og noteres i driftsjournal.
26. Køleanlægget skal serviceres efter producentens anvisninger, og ved evt. driftsstop skal tidspunkt, varighed og årsag noteres i driftsjournal

6.1 AMMONIAK OG NATUR NÆR ANLÆGGET

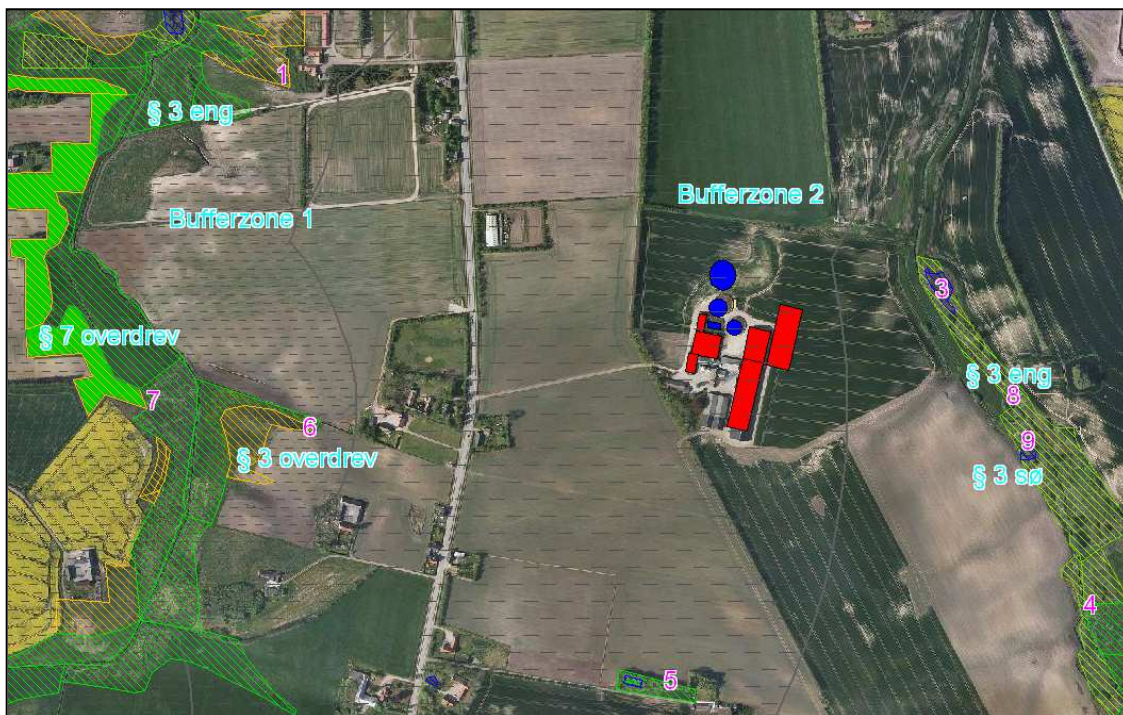
Beregninger foretaget i IT-ansøgningen viser, at fordampningen af ammoniak fra nudriften er 4817 kg kvælstof pr. år og i ansøgt produktion 8366 kg kvælstof pr. år. Projektet medfører således en stigning i ammoniakfordampningen på 3549 kg kvælstof pr. år.

Da der på ejendommen tidligere er lavet en miljøgodkendelse efter husdyrloven (godkendelse af 03-09-2008), skal kommunen foretage en samlet vurdering af udvidelsen fra 2008 og den aktuelle udvidelse. Der er derfor foretaget beregninger af den samlede stigning i ammoniakfordampningen for de to udvidelser. Før udvidelsen i 2008 var der en ammoniakfordampning fra anlægget på 3710 kg kvælstof pr. år. Den samlede udvidelse giver således anledning til en stigning i ammoniakfordampningen på 4656 kg kvælstof pr. år.

Der er et generelt krav i Lov om miljøgodkendelse m.v. om, at der for miljøgodkendelser ansøgt i 2007 skal ske en 15 % reduktion af ammoniakfordampningen i forhold til bedste staldsystem med normtal 2005/2006 som udgangspunkt. For ansøgninger indsendt i 2008 er kravet en 20 % reduktion. Reduktionskravet gælder for udvidelser samt for stalde, som renoveres. I forhold til udvidelsen på Lundegård opformering er dette reduktionskrav overholdt såvel for 2008-godkendelsen, som for nærværende godkendelse, og dermed også samlet set. Der er i miljøgodkendelsen stillet en række vilkår vedrørende dyrehold, staldtyper, fodring m.m. der er en forudsætning for at reduktionskravet er opfyldt.

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har udpeget visse af naturbeskyttelseslovens beskyttede naturområder (§7-arealer) og fastlagt 2 bufferzoner om disse naturtyper (hhv. 300 m og 1000 m), samt angivet nogle beskyttelsesniveauer, som skal overholdes i forbindelse med miljøgodkendelser i bufferzonerne. Derudover skal kommunen vurdere de resterende beskyttede naturtyper i forhold til naturbeskyttelsesloven.

Anlægget ligger i bufferzone II til et overdrev, se Figur 2. Der er ikke andre husdyrbrug med mere end 75 DE indenfor 1.000 m fra ejendommen, der samtidig ligger i den samme bufferzone og der må derfor være en maksimal deposition på det pågældende naturareal på 0,7 kg N/ha/år. Beregninger i IT-systemet viser en merdeposition på 0,22 kg N/ha/år for den aktuelle udvidelse og en merdeposition på 0,35 kg N/ha/år for den samlede udvidelse. Kravet er dermed opfyldt.

FIGUR 2 BELIGGENHED AF NÆRMESTE §3-NATUR SAMT NATUR OMFATTET AF §7 I HUSDYRLOVEN

Der er lavet beregninger af ammoniakdepositionen på de naturlokaliteter, der ligger nærmest ejendommen, se figur 2 og tabel 7. Der er herudfra lavet en vurdering af alle beskyttede naturarealer indenfor 1000 m af ejendommen. Alle naturarealer i dette område ligger i jordbrugsområde, og ingen af arealerne ligger inden for økologiske forbindelser. Der er ikke særlige naturinteresser i området. Merbelastningen er beregnet ud fra den samlede udvidelse fra godkendelsen fra 2008 samt nærværende projekt.

TABEL 7 BEREGNING AF AMMONIAKDEPOSITION PÅ NATURAREALER

Naturpunkt	Naturtype	Afstand til punkt (m)	Merdeposition (kg N/ha/år)	Tålegrænse (kg N/ha/år)
1	Overdrev	670	0,5	10 - 20
2	Mose	620	0,7	5 - 25
3	Sø	190	3,2	5 - ?
4	Overdrev	600	0,5	5 - 25
5	Eng/sø	360	1,1	5 - ?
6	Eng	540	0,7	15 - 25
7	Overdrev	770	0,4	10 - 20

8	Mose	320	2,0	5 - 25
9	Mose/sø	340	0,9	5 - ?

Baggrundsbelastningen i dette område er på 15,4 kg N/ha/år. I vurderingen af anlæggets påvirkning af naturområderne skal indgå en vurdering af, om merbelastningen udgør en væsentlig del af den samlede belastning.

Merdepositionen i punkt 1, 2, 4, 6 og 7 er på 0,4 - 0,7 kg N/ha/år. En merdeposition i dette interval vurderes ikke at udgøre en væsentlig del af den samlede belastning til naturområdet. Som tommelfingerregel kan en belastning siges at være væsentlig, hvis den svarer til 10 % af baggrundsbelastningen. Der ses i den konkrete sag ikke at være grundlag for at afvige herfra. Da anlægget ligger udenfor områder med særlige naturinteresser, vurderer Frederikshavn Kommune, at der ikke er grundlag for at stille skærpede vilkår til anlægget med baggrund i den beregnede merbelastning til de nævnte naturområder. Totalbelastningen i disse punkter er på 0,7-1,3 kg N/ha/år og kommunen vurderer, at denne ikke udgør en væsentlig del af den samlede påvirkning til naturarealerne. Kommunen har vurderet, at udvidelsen ikke vil ændre tilstanden på disse arealer væsentligt, og at der ikke er behov for yderligere vurdering eller besigtigelse af arealerne.

Merdepositionen i punkt 3 er på 3,2 kg N/ha/år, og det vurderes, at dette kan udgøre en væsentlig merbelastning til området. Frederikshavn Kommune har været på besigtigelse i området omkring punkt 3 og de beskyttede naturarealer, som ligger i sydøstlig retning herfra. I den øverste del af mosen, tættest på anlægget, var mosen præget af tilgroning og var temmelig artsfattig. Den var domineret af arter som tagrør, stor nælde og røgræs. Vandhullet var vokset til i tagrør. Længere mod sydøst omkring punkt 8 og 9, blev vegetationen lidt mere afvekslende. Særligt i tilknytning til vandhullerne omkring punkt 8 og 9. I disse områder blev der blandt andet fundet bredbladet dunhammer, skov kogleaks, engnellikerod, dynd padderok, vild kørvel, vild kørvel, sideskærm, tagrør, dueurt sp., galtetand sp. og star sp. Af disse arter bliver specielt skov kogleaks, dynd padderok og star sp. negativt påvirket ved øget tilførsel af næringsstoffer. Ved besigtigelsen blev mosen bedømt til at være en kalkrig mose med en forholdsvis ringe naturtilstand. Kalkrige moser har en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Vandhullerne var af den næringsrige slag, der ikke er kvælstofbegrænsede.

Merdepositionen i punkt 3 er temmelig høj og vil overskride den nedre ende af tålegrænseintervallet for kalkrige moser. Der er dog ikke i området omkring punkt 3 fundet nogle næringsfølsomme arter, og Frederikshavn Kommune vurderer derfor, at den øgede deposition ikke vil føre til en tilstandsændring på arealet.

Merdepositionen i området omkring punkt 8 og 9 ligger i intervallet 0,9 – 2,0 kg N/ha/år. Denne tilførsel til området vil ikke betyde en overskridelse af den nedre ende af tålegrænseintervallet for mosen. Som følge heraf og idet der kun er fundet få næringsstoffølsomme arter i mosen, vurderer Frederikshavn Kommune, at den øgede kvælstoftilførsel ikke vil føre til en væsentlig ændring af tilstanden på arealet.

Totaldepositionen i punkt 3 er på 5,8 kg N/ha/år. I punkt 8 er totaldepositionen 4,6 kg N/ha/år og i punkt 9 er den på 2,1 kg N/ha/år. Anlægget er således medvirkende til en stor del af den samlede belastning af naturarealerne. Mosen og søerne i punkt 3, 8 og 9 er imidlertid vurderet til at være hhv. en kalkrig mose og søer med en forholdsvis høj tålegrænse, og belastningen fra anlægget vurderes derfor ikke at udgøre et problem for opretholdelse af de pågældende naturtyper.

Til søen og engen i punkt 5 er der beregnet en merdeposition på 1,1 kg N/ha/år og en totaldeposition på 1,9 kg N/ha/år. En merdeposition af denne størrelse vurderes ikke at udgøre en væsentlig del af den samlede belastning til naturområdet. Totalbelastningen fra anlægget udgør en forholdsvis stor del af den samlede belastning til området. Enge har imidlertid en tålegrænse på 15-25 kg N/ha/år. Det vurderes, at en tålegrænse i midten af intervallet skal benyttes, og den beregnede totaldeposition vurderes ikke at udgøre et problem for opretholdelse af naturtypen. Søen i området vurderes at være af den næringsrige slags, der ikke er kvælstofbegrænset.

På baggrund af ovenstående vurderer kommunen, at stigningen i ammoniakfordampningen fra anlægget, ikke vil medføre nogen væsentlig indvirkning på nærliggende naturarealers tilstand.

Natura 2000-områder

Lundegård Opformering ligger ca. 5 km fra nærmeste NATURA 2000-område, der er EF-habitatområde nr. 11, Solsbæk.

Grundet afstanden til habitatområdet, vurderes det, at anlægget ikke påvirker habitatområdet i sig selv, og at udvidelsen ikke kan medføre nogen yderligere belastning eller modvirke målsætning om gunstig bevaringsstatus for naturtyper, der er udpegningsgrundlag for NATURA 2000-området.

Bilag IV-arter og bilag II-arter

En række dyr omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring Lundegård Opformering. På baggrund af Faglig rapport nr. 322 fra DMU samt øvrigt kendskab til området vurderes umiddelbart, at det kunne være vandflagermus, dværgflagermus, sydflagermus, skimmelflagermus, brunflagermus, markfirben, spidssnudet frø og odder.

Udvidelsen vurderes at have en neutral effekt for de nævnte arter. Dette tilskrives, at udvidelsen vurderes ikke at medføre nogen ændring i naturtilstanden af nærliggende naturarealer. Potentiel forekomst i området af de nævnte bilag IV-arter vurderes knyttet til områdets beskyttede naturarealer, småskove, vandløb og udyrkede arealer i øvrigt.

Grundet afstanden til Natura 2000-områder vurderes udvidelsen ikke at medføre forringelser for arter og naturtyper på bilag II.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

På baggrund af projektbeskrivelsen vurderes, at projektet ikke medfører øget randpåvirkning af beskyttede naturtyper i området omkring anlægget. Kommunen har endvidere vurderet at udvidelsen ikke vil medføre nogen yderligere belastning eller modvirke målsætning om gunstig be-

varingsstatus for naturtyper, der er udpegningsgrundlag for NATURA 2000-områder. Ligeledes vurderes det at udvidelsen vil have en neutral effekt for arter omfattet af bilag IV.

En forudsætning for ovenstående beskrivelse og vurdering af påvirkningen af beskyttet natur omkring ejendommen er, at den beregnede ammoniakfordampning ikke overstiger 8366 kg N om året. Denne ammoniakfordampning er et resultat af sammensætningen af dyreholdet, valg af staldtyper, staldteknologi, foderkorrektioner, afgræsningsstrategi, m.m. Der er stillet vilkår vedr. de faktorer der har betydning for dette.

6.2 LUGT

Miljøstyrelsens ansøgningssystem (skema 9896, version 3) har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra staldene til forskellige områder, se Tabel 8. Her ses også de målte afstande til hver områdetype.

TABEL 8 LUGTGENEAFSTANDE

Områdetype (Beregningsmodel)	Lovens krav til minimumsafstand (m) (geneafstanden)	Den vægtede gennemsnitsafstand (m)
Byzone / Sommerhusområde (FMK)	142 (korrigeret)	1209
Samlet bebyggelse (NY)	711 (korrigeret)	801
Enkelt bolig (NY)	399	402

Lugtgeneafstandene er beregnet som for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Som det fremgår af ovenstående tabel overholder den ansøgte produktion lovens minimumskrav til lugtgeneafstande i forhold til de angivne områdetyper. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give væsentlige gener for naboerne. Der er stillet følgende vilkår vedrørende lugt fra anlægget.

27. Såfremt der efter kommunens vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.
28. Ejendommen skal på kommunens forlangende sørge for, at der bliver lavet lugtmålinger og/eller beregninger til vurdering af gener. Udgifterne til måling, beregning og af-rapportering afholdes af ejendommen.

Periodiske lugtgener kan forekomme, når der pumpes gylle til og fra gylletankene, samt når der spredes gylle på markerne. Bedriften skal overholde de generelle regler i Husdyrgødningbekendtgørelsen vedr. blandt andet tidspunkter for udbringning af husdyrgødning på arealer nærmere end 200 m fra byzone samt områder i landzone udlagt til boligformål. Det er kommunens vurdering at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår vedr. udbringning af husdyrgødning.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som straks skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Af projektbeskrivelsen fremgår det, at skadedyr generelt bekæmpes i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse og kommunens anvisninger.

Eventuelle flueproblemer i staldene bekæmpes med gyllefluer og med hensyn til rottebekæmpelse er der fast aftale med autoriseret firma, der gennemgår ejendommen 4 gange årligt.

Det vurderes, at ejendommens skadedyrsbekæmpelse er tilfredsstillende og at der ikke er behov for at stille yderligere vilkår.

6.4 TRANSPORT

Den interne transport på ejendommen er ifølge ansøgningen indrettet med henblik på at skabe minimal gene for naboer. Markdriften af de omkringliggende marker kan ske uden brug af offentlige veje. Beliggenheden af aftalearealer for gylleudbringning bevirker, at ca. 70 % af alle gylletransporter sker ad offentlig vej.

Gylletransporter og transport med markafgrøder er sæsonbetonet således, at gylletransporter primært er om foråret og transport med korn og halm foregår i høstperioden. Øvrig transport med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året. Transport med gylle til ca. 12 ha går forbi Volstrup Skole

I forbindelse med udvidelsen vil der ske en stigning i antallet af transport med dyr, foder, gylle m.m.

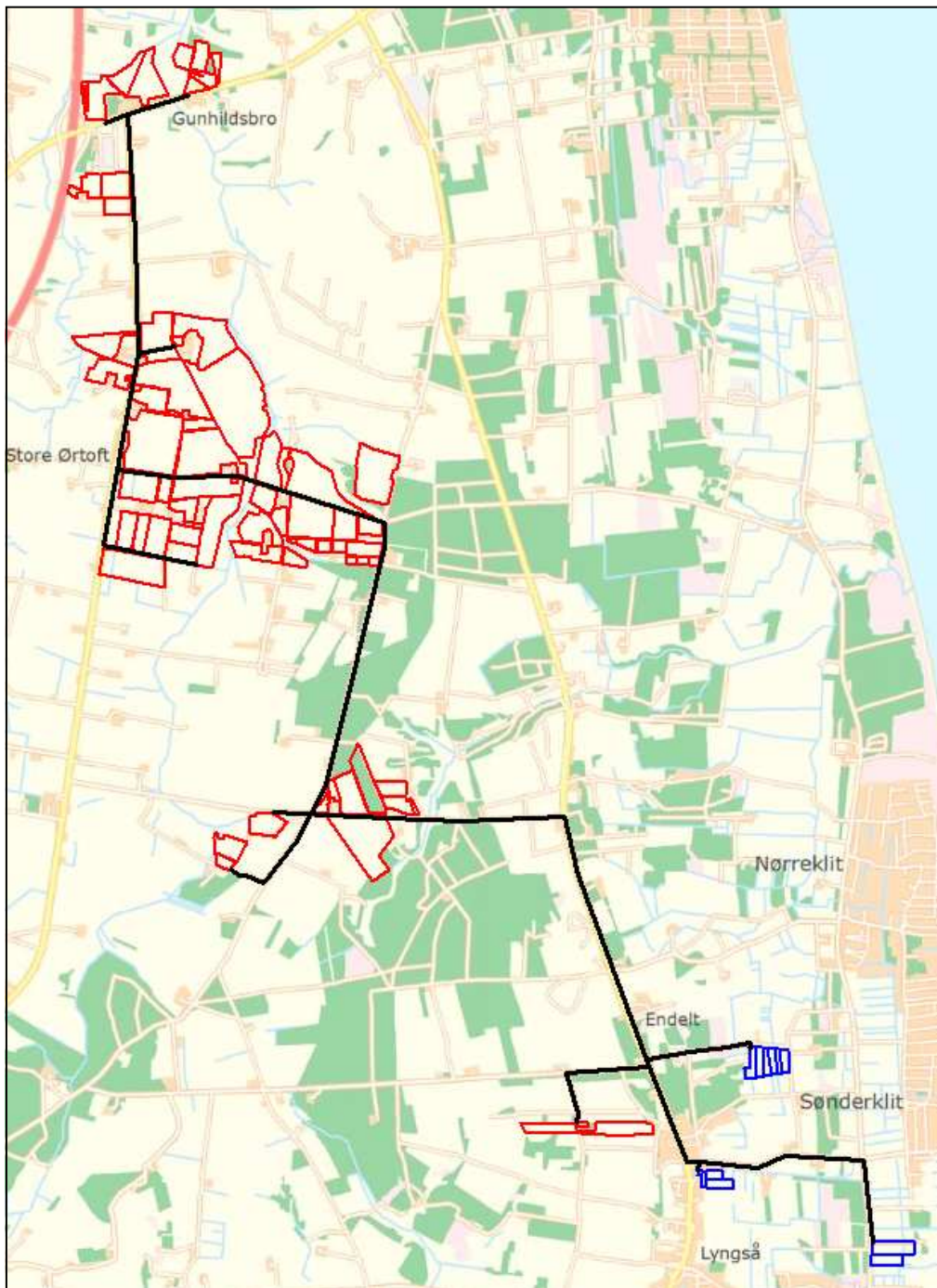
Nedenstående tabel 9 viser skønnede antal transport og transportveje fremgår af figur 3.

TABEL 9 ANTAL TRANSPORTER FØR OG EFTER ÆNDRINGEN

Art	Antal transport før udvidelse	Antal transport efter udvidelse
Levende dyr	62	78
Døde dyr	52	52
Indkøbt foder	37	122

Eget korn o.l.	80	60
Olie	14	17
Gylle	354	595
Separationsprodukt	-	132

FIGUR 3 TRANSPORTVEJE

Det er kommunens vurdering, at der er valgt de mest hensigtsmæssige transportveje for produkter til og fra gården. Der er stillet følgende vilkår vedr. transportveje.

6.5 STØJ, STØV OG LYS

STØJ

Støjkilder på ejendommen er ventilationsanlæg, højtryksrensere, foderblandeanlæg med kompressor, gyllepumper, indblæsning af foder i siloer, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen. Endelig må der påregnes støj når dyrene flyttes mellem staldafsnitene og ved transport af grise til og fra ejendommen.

Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift i alle døgnets timer. Brugen af traktorer i det daglige begrænser sig normalt til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet og høstarbejdet i marken. Der pumpes gylle fra staldene ca. 1 gang om ugen. Foderanlæg er placeret inde i bygningerne.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende.

STØV

Støvkilder på ejendommen vil primært komme fra håndtering af halm til strøelse, håndtering af foder samt kørsel med maskiner. Med baggrund i ejendommens beliggenhed og omgivelser, forventes støvgener fra gården ikke at give væsentlige problemer.

LYS

Eventuelle lysgener fra ejendommen kan stamme fra staldanlæg, hvor der er lys tændt om aftenen. Det er oplyst, at der ikke er lys i staldene om natten. Kommunen vurderer endvidere, at afstanden til de nærmeste naboer vil medvirke til, at der ikke vil forekomme væsentlige lysgener.

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

Nedenstående Tabel 10 viser hvordan bedriftens ejede og forpagtede areal ligger i forhold til kvælstof- og fosforfølsomme områder:

TABEL 10 OVERSIGT OVER AREALER

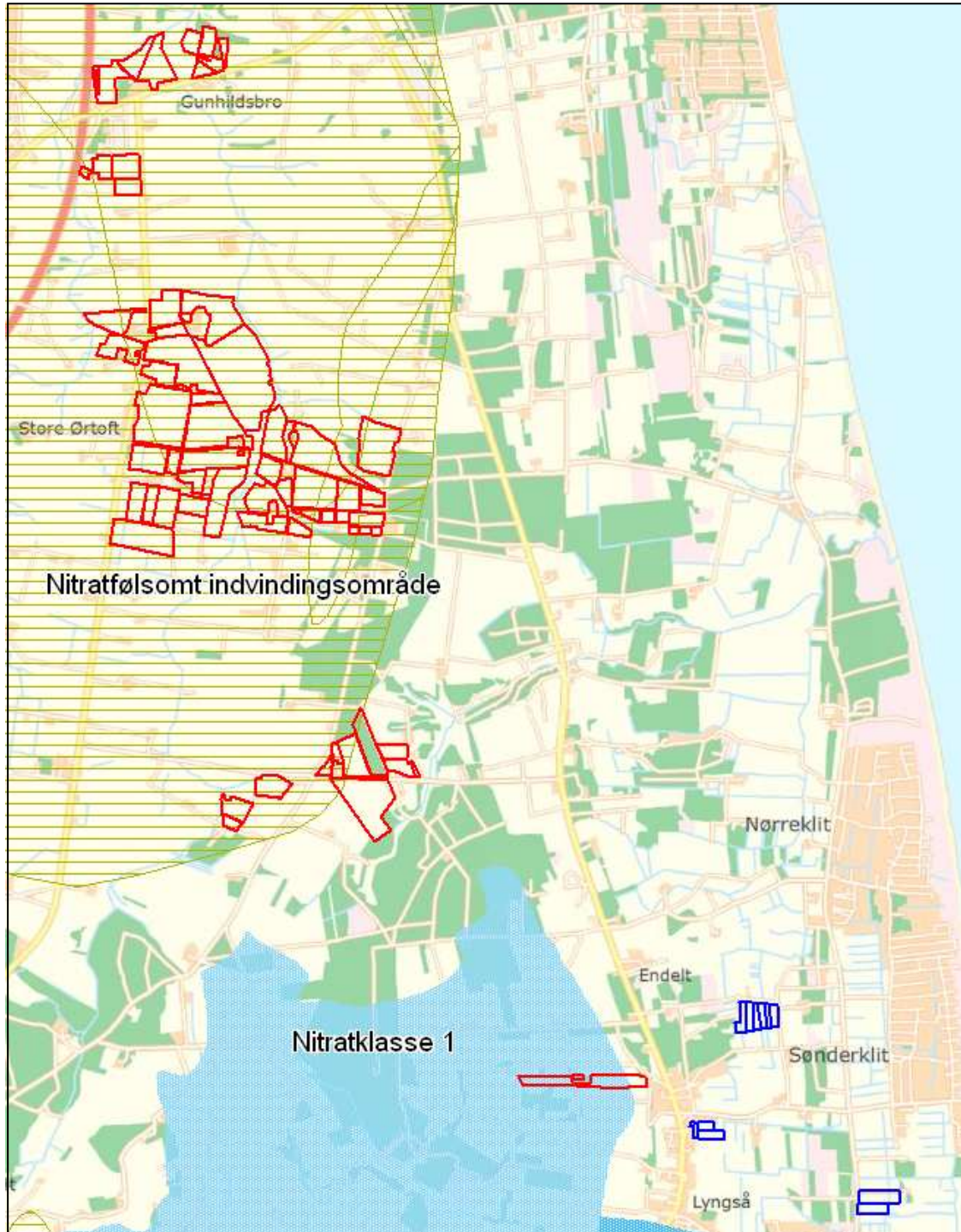
Areal	I alt (ha)	I Nitratfølsomt indvindingsområde (ha)	I nitratklasse 1 (ha)
Ejede og forpagtede arealer	255,67	217,17	5,06

Udover ejet og forpagtet areal indgår i alt 11,43 ha aftalearealer. Alle aftalearealer ligger robust i forhold til grund- og overfladevand og der er derfor ikke udarbejdet arealgodkendelse (§16) for disse aftalearealer.

Ejendommens husdyrgødning udbringes på de nævnte arealer, som fremgår af Figur . Der udbringes med et husdyrtryk på maks. 1,4 DE/ha.

Arealerne fremstår i IT-ansøgningen med dels JB 2 og dels JB 4. Ifølge jordklassificeringen (fra Dansk Jordbrugsforskning, 1975-1979) er arealerne i området klassificeret som fin- og grovsandet jord og lerblandet sandjord. Det vurderes at jordtyperne er angivet korrekt.

Arealerne er i IT-ansøgningen markeret som ikke-dræned. Kommunen har ikke undersøgt dette nærmere. Idet arealerne ikke ligger i opland til Natura2000 område der er overbelastet med fosfor, vurderes det, at det er uden betydning for sagens behandling hvorvidt arealerne er drænet eller ej. Der henvises i øvrigt til Miljøstyrelsens FAQ nr. 71.

FIGUR 4 UDBRINGNINGSAREALER. RØD: EJET OG FORPAGTET. BLÅ: GYLLEAFTALE

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

Der er ingen af udbringningsarealerne, der skræner stærkt ned mod målsatte eller naturlige vandløb. Der er derfor ingen forøget risiko for overfladeafstrømning til de vandløb, der grænser op til udbringningsarealerne. Vandløbene er dog stadig omfattet af en 2-meters dyrkningsfri bræmme.

Der er ingen A-målsatte søer i nærheden af ejendommen eller udbringningsarealerne.

7.3 KVÆLSTOF OG FOSFOR TIL FJORD & HAV

En mindre del af udbringningsarealerne (5,06 ha) ligger i kvælstoffølsomt opland til et Natura 2000-vandområde. Dette område er omfattet af nitratklasse I efter husdyrloven. Der er ingen af arealerne, der ligger i oplandet til kvælstoffølsomme søer eller særlige fosforfølsomme områder efter Lov om miljøtilladelse m.v. af husdyrbrug.

Inden for arealer, som er omfattet af nitratklasse I efter husdyrloven er der krav om, at der alene må udbringes op til 85 % af den husdyrgødning, som harmonireglerne ellers giver mulighed for. Der kan dog udbringes mere husdyrgødning, såfremt der anvendes andre virkemidler, som giver tilsvarende resultat i forhold til kvælstofudvaskningen. I det konkrete projekt etableres 16,1 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Desuden er beregningerne gennemført med Sædskifte S4. Med disse forudsætninger beregnes udvaskningen for det konkrete projekt til 55,1 kg N/ha, hvor det efter kravene maksimalt må være 58,6 kg N/ha. Kravet til N-udvaskning er dermed overholdt. Dette gælder også for den samlede udvidelse fra 2008-godkendelsen og nærværende ansøgning. Der stilles vilkår om ekstra efterafgrøder samt sædskifte, jf. vilkår under afsnittet "Kvælstof til grundvand".

De øvrige arealer afvander til Kattegat, primært til et område, som ligger mellem hhv. habitatområde nr. 14 og Fuglebeskyttelsesområde nr. 2 mod syd og habitatområde nr. 4, fuglebeskyttelsesområde nr. 11 og ramsarområde nr. 8 mod nord. På grund af strømforholdene i Kattegat, vurderer kommunen, at der sker en udpræget opblanding af vandene og at der derfor generelt skal foretages en vurdering efter habitatdirektivet for projektets eventuelle påvirkning af de marine Natura 2000-områder.

Ifølge basisanalyserne er det usikkert om effekterne af vandmiljøplanerne I-III vil sikre Natura 2000-områderne i Kattegat en gunstig bevaringsstatus.

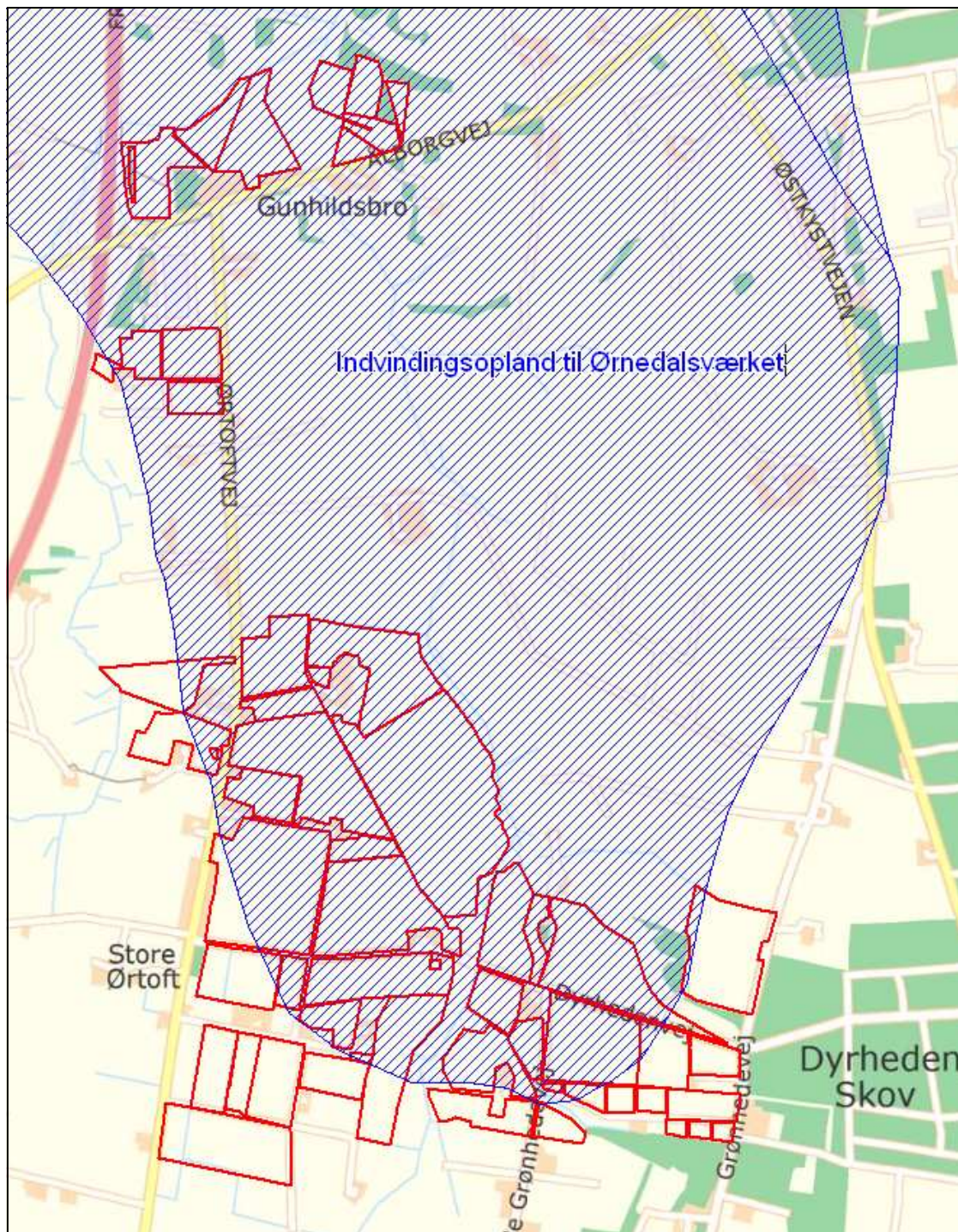
Husdyrlovens fastlæggelse af nitratklasser, og de deraf følgende krav til mindre kvælstofbelastning af områderne, sikrer de oplande, hvor der er størst risiko for kvælstofudvaskning til sårbare recipienter.

Basisanalyserne indgår som eksisterende viden i det grundlag, nitratklasserne og husdyrlovens kvælstofkrav bygger på. Kommunen har ikke yderligere viden om sårbarheden af Kattegat, som giver anledning til at vurdere, at det aktuelle opland har en væsentlig større sårbarhed, end forudsat ved fastlæggelsen af husdyrlovens beskyttelsesniveau. Analyse af jordbrugserhvervene for Nordjylland viser, at der i området er et uændret eller svagt stigende udvikling i dyretryk.

Det er kommunens samlede vurdering, at de anførte vilkår under afsnittet "Kvælstof til grundvand" sikrer, at projektets udledning af kvælstof til Kattegat hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne.

7.4 KVÆLSTOF TIL GRUNDEVAND

Dele af udbringningsarealerne til Lundegård Opformering ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder. Omkring 155 ha af udbringningsarealerne ligger også i indvindingsopland til Ørnedalsværket. Der er ingen arealer i områder med udarbejdet indsatsplan. Overlap mellem udbringningsarealer og nitratfølsomme indvindingsområder fremgår af figur 4. Arealer i indvindingsopland fremgår af figur 5.

FIGUR 5 UDBRINGNINGSAREALER I INDVINDINGSOPLAND

I henhold til bilag 3 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug, kan der i nitratfølsomme indvindingsområder ikke tillades en merbelastning i form af nitrat fra rodzonen, når udvaskningen overstiger 50 mg nitrat/l i ansøgt drift. Det fremgår af IT-ansøgningen (skema 9896, version 3) at der er en udvaskning fra arealerne på 75/97 mg nitrat/l i ansøgt drift. I forhold til nudrift er der en uændret udvaskning. Dette er også gældende for den samlede udvidelse af 2008-godkendelsen og nærværende ansøgning.

Beregningen af nitratudvaskningen er foretaget med sædskifte S4 samt 16,1 % ekstra efterafgrøder ud over de lovpligtige efterafgrøder. Referencesædskiftet er ligeledes S4 og såvel referencesædskifte som valgt sædskifte vurderes af kommunen til at være korrekt angivet.

Samlet konkluderer kommunen, at den ansøgte produktion, med nedennævnte vilkår, ikke vil udgøre en væsentlig risiko for forurening med nitrat af grundvandsforekomsterne i området.

29. Der skal på ejendommens udbringningsarealer etableres min. 16,1 % ekstra efterafgrøder i forhold til lovens krav. Disse efterafgrøder skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og N-gødsning. Efterafgrøderne skal så vidt muligt placeres på de arealer der ligger i nitratklasse 1 eller nitratfølsomme indvindingsområder.
30. Ejendommens udbringningsarealer skal drives med et sædskifte svarende til Sædskifte S4 i Miljøstyrelsens sædskiftenotat eller et sædskifte med et lavere udvaskningsindeks. Standardsædskifter fremgår af bilag 2.

7.5 PÅVIRKNING AF NATUR, NATURA2000 SAMT BILAG IV ARTER

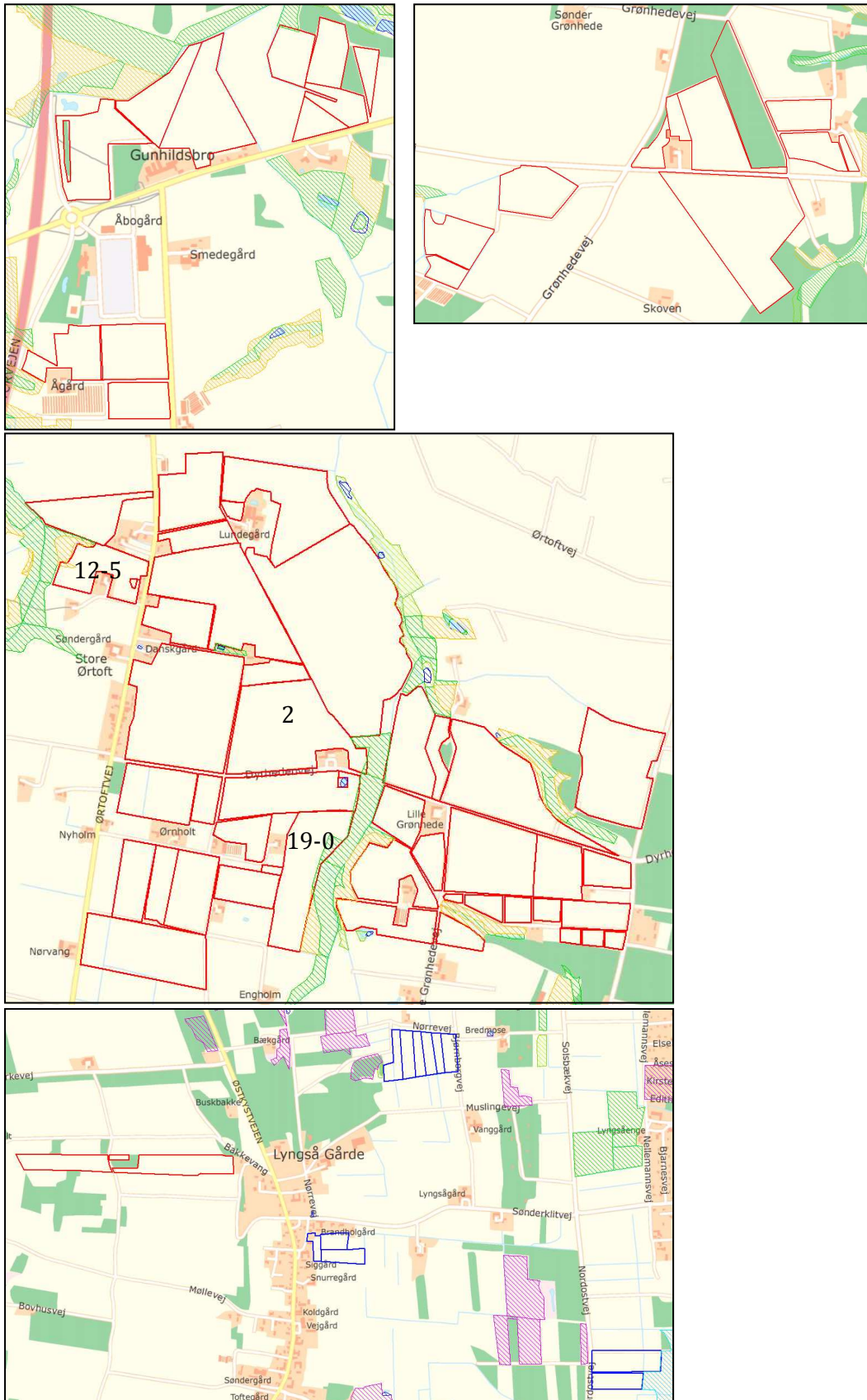
Ejendommens udbringningsarealer ligger i områder, der er udpeget som hhv. jordbrugsområde og naturområde. Derudover er en lille del beliggende inden for råstofområde.

Økologisk forbindelse

Nogle af udbringningsarealerne ligger inden for en sov- og andre inden for en tør- økologisk forbindelse. Da arealanvendelsen ikke ændres væsentligt, og da der stadig er rig spredningsmulighed i de pågældende områder, vurderes udvidelsen ikke at medføre væsentlige forringelser af levesteere og spredningsmuligheder for planter eller dyr i relation til områdets funktion som økologisk forbindelse.

§3-arealer

Områdets arealer med beskyttet natur efter Naturbeskyttelseslovens § 3 fremgår af figur 5.

FIGUR 5 OMRÅDETS AREALER MED §3-NATUR

Der er et overlap mellem et af udbringningsarealerne (mark 12-5) og et mindre område af et § 3-overdrev. På baggrund af analyse af luftfotos fra år 1992 til 2008 vurderer Frederikshavn Kommune, at der er tale om en fejlregistrering af § 3 på det angivne sted. Særskilt meddelelse om dette sendes direkte til lodsejeren.

Der er ligeledes et overlap mellem et af udbringningsarealerne (mark 2) og et mindre område af et § 3-eng. På baggrund af analyse af luftfotos fra år 1992 til 2008 vurderer Frederikshavn Kommune, at der er tale om en fejlregistrering af § 3 på det angivne sted. Særskilt meddelelse om dette sendes direkte til lodsejeren.

Der forekommer endelig et overlap mellem et af udbringningsarealerne (mark 19-0) og et mindre område af et § 3-overdrev. På baggrund af analyse af luftfotos fra år 1992 til 2008 vurderer Frederikshavn Kommune, at der er tale om en fejlregistrering af § 3 på det angivne sted. Særskilt meddelelse om dette sendes direkte til lodsejeren.

Projektet omfatter ikke i øvrigt markdrift og udbringning af husdyrgødning på arealer med beskyttede naturtyper. Beskyttede naturtyper kan ikke indgå i projektet som udbringningsarealer. Undtaget er dog kulturrenge, der må drives og gødes i det omfang, det var praksis ved lovens ikrafttræden i 1992.

En række af udbringningsarealerne ligger umiddelbart op ad beskyttede naturarealer. Frederikshavn Kommune har vurderet, at en fortsættelse af den hidtidige drift på de omkringliggende udbringningsarealer ikke vil medføre væsentlig forringelse af naturarealerne. Randpåvirkning som følge af sprøjtning og gødskning af de beskyttede arealer, der grænser op til udbringningsarealerne, ses allerede i dag, og vil ikke ændres med det påtænkte projekt.

Det bemærkes desuden, at ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen skal udbringning af husdyrgødning på sort jord eller græs ske ved nedfældning, hvis arealet ligger inden for 1000 meter til de naturområder, som er omfattet af § 7 i husdyrloven. Fra 2011 bliver dette et generelt krav, og kommunen vurderer, at det generelt er BAT at udbringe husdyrgødning ved nedfældning på alle marker med sort jord og græs. Der er derfor sat vilkår herom (vilkår 18).

Natura 2000

To af aftalearealerne ligger inden for Natura 2000 område (habitatområde nr. 14, Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord). Det nordligste arealer ligger omkring 10 meter fra et naturområde indenfor Natura 2000 området, som er kortlagt (DEVANO) i forbindelse med basisanalysen. Området er kortlagt som Grå/grøn klit i gunstig bevaringsstatus. Grå/grønklit (2130) har en tålegrænse på 10 – 20 kg N/ha/år. Hvis gunstig bevaringsstatus skal kunne opretholdes på sigt for denne naturtype vurderes det, at den konkrete tålegrænse ligger i den lave ende af intervallet. Tålegrænsen er således på omkring 10 kg N/ha/år. Da baggrundsbelastningen i dette område af kommunen er på 15,4 kg N/ha/år er den nedre ende af tålegrænseintervallet allerede overskredet. Derfor er det vigtigt, at kvælstofbelastningen fra lokale kilder nedbringes og i hver fald ikke øges.

Påvirkning fra udbringningsarealerne på naturarealerne sker dels ved randpåvirkning og dels som direkte følge af sprøjtning og gødskning og er typisk størst de første 0 – 50 meter ind på

naturområdet. Desuden er der udvaskning fra rodzonen fra arealerne og endelig er der ammoniakfordampning.

Da naturarealet ligger omkring 10 meter fra udbringningsarealet, det kun grænser op til udbringningsarealet på et forholdsvist kort stykke og da arealet har indgået som udbringningsareal såvel før som efter udvidelsen, vurderer Frederikshavn Kommune, at en anvendelse af udbringningsarealerne indenfor Natura 2000 området ikke vil have negativ effekt på naturtilstanden på naturarealerne.

Habitatdirektivets bilag IV-arter

For udbringningsarealerne generelt gælder samme forhold vedrørende bilag IV-arter som i området omkring anlægget. Se afsnit 6.1.

KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING

Da arealanvendelsen ikke ændres væsentligt, vurderes udvidelsen af husdyrbruget ikke at medføre væsentlige forringelser af levesteder eller spredningsmuligheder for planter eller dyr i relation til områdets funktion som økologisk forbindelse.

På baggrund af projektbeskrivelsen vurderes udvidelsen ikke at indebære væsentlige ændringer i markdriften. Markdrift i form af omlægning, gødskning, behandling med plantebeskyttelsesmidler, dræning og andre jordbrugsaktiviteter, vurderes ikke at give anledning til øget påvirkning af områdets beskyttede naturtyper og skove.

Frederikshavn kommune vurderer samlet, at udvidelsen, som beskrevet i ansøgningen og med de vilkår der indgår i denne miljøgodkendelse, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af beskyttet natur, NATURA 2000-områder og bilag IV-arter i området.

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT. BAT er berørt i flere af de tidligere afsnit, og der er formuleret vilkår i relation til EU-direktivets krav herom. Frederikshavn kommune har i vurderingen af BAT taget udgangspunkt i EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensiv svine og fjerkræhold fra 2003 (benævnt "BREF") suppleret med de danske BAT-byggeblade offentliggjort på miljøstyrelsens og Dansk Landbrugsrådgivnings hjemmeside.

Idet der er tale om en ansøgning over IPPC-grænsen (en § 12-sag), skal der redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi samt management. Såfremt der i eksisterende stalde anvendes staldteknologier, der ikke kan betegnes som BAT, skal der redegøres for hvornår disse staldafsnit renoveres således at de lever op til BAT. Der skal endvidere redegøres for evt. fravalg af oplagte teknologier.

Frederikshavn kommune har vurderet at følgende tiltag er BAT i den konkrete sag:

- Staldtype slagtesvin: delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv
- Staldtype smågrise: to-klimastald med delvis spaltegulv
- Staldtype søer (løbe-drægtighedsstald): delvis spaltegulv
- Staldtype søer (farestald): delvis spaltegulv
- Gyllekøling med effekt svarende til opvarmningsbehovet i den nye stald
- Fodring i henhold til Plantedirektoratets gældende normer (2009/10) for så vidt angår FE/kg tilvækst og g råprotein pr. FE
- Tilsætning af fytase til foderet
- Nedefældning af al flydende husdyrgødning i sort jord og på græs

Ammoniakemissionen fra anlægget ved anvendelse af ovennævnte BAT tiltag er i en fiktiv IT-ansøgning (skema 13.771, version 1) beregnet til 9.030 kg N/år. Det fremgår af selve ansøgningen (skema 9.896, version 3) at dette maksimale emissionsniveau er overholdt idet NH₃-emissionen i ansøgt drift er på 8.366 kg N/år. Ansøger har for en række områder valgt andre tiltag (staldtyper og foder) end det, kommunen har vurderet som værende BAT. Dette er i overensstemmelse med vejledningen og miljøklagenævnets afgørelser. Der er stillet vilkår til anvendelse af de valgte tiltag i miljøgodkendelsen.

I tidligere afsnit af miljøgodkendelsen er BAT i forhold til staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning og forbrug af vand og energi gennemgået. I afsnit 8.1 gives en beskrivelse af management og egenkontrol mens Frederikshavn Kommunes samlede vurdering af BAT fremgår af afsnit 8.2.

8.1 MANAGEMENT OG EGENKONTROL

Ansøger har redegjort for følgende tiltag indenfor management og egenkontrol.

- Personalet uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Der er tilknyttet en række fagkonsulenter, der gennemgår bedriften med ejer og medarbejdere efter behov (E-kontrol).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt.
- Der leveres grise til Danish Crown og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Code of Practice.
- Staldafsnittene er tilkøbet alarmanlæg.

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødskning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Kommunen vurderer at bedriften lever op til BAT for så vidt angår management og egenkontrol. Det bemærkes at der er lovkrav omkring hovedparten af ovennævnte punkter i medfør af anden lovgivning. Det gælder bl.a. gødningsplanlægning, medicin- og sprøjtejournal. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår til disse forhold i denne miljøgodkendelse.

8.2 SAMLET VURDERING VEDRØRENDE BAT PÅ BEDRIFTEN

Kommunen har med baggrund i ansøgers redegørelse for staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management vurderet, at det ansøgte lever op til niveauet for BAT for en ejendom med den

pågående husdyrproduktion og størrelse. BAT vurderingen omfatter også de eksisterende stalde.

Det skal bemærkes, at BAT-vurderingen er foretaget som en selvstændig vurdering, uden hensyn til, om de fastsatte beskyttelsesniveauer i lovgivningen er overholdt.

9 ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIVET

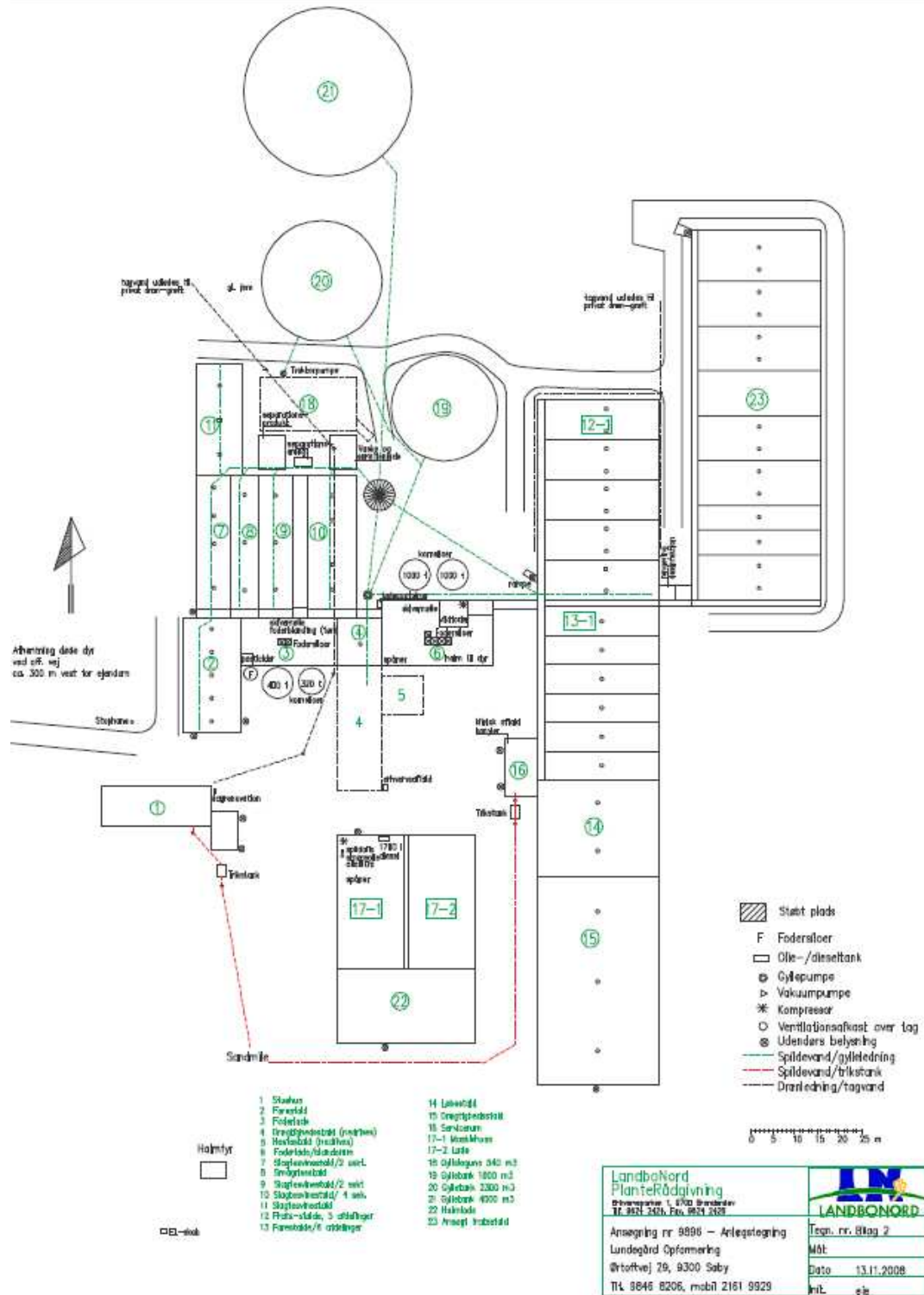
Alternativet til det ansøgte projekt vil være udbygning af en svineproduktion på en anden ejendom. Det planlagte anlæg gør det muligt at bibeholde smågrisene og slagtesvinene på ejendommen. I forbindelse med ansøgningen er hele miljøstrategien for ejendommen tænkt igennem og anlæggets størrelse er defineret ud fra økonomiske beregninger og antal ansatte. Lundegård Opformering I/S drives af to generationer og beskæftiger ud over ejerne pt. 2 medarbejdere. Med udvidelsen forventes at blive behov for min. 1 ekstra medarbejder. Større produktioner med flere medarbejdere giver mulighed for gode arbejdsvilkår samt udviklingsmuligheder på bedriften. Dette betyder samtidig at det også fremover vil være muligt at tiltrække kvalificeret arbejdskraft.

0-alternativet vil medføre at en betydelig del af smågrisene skal flyttes til en anden ejendom eller sælges til 3. mand. Dette betyder dels øget transport og gør derudover bedriften mere sårbar, idet ansøger bliver afhængig af aftaler om afsætning af smågrise. Hvis Lundegård opformering blot fortsætter sin produktion i eksisterende anlæg, vil produktionen stagnere og på sigt vil der være risiko for at man ikke kan bibeholde en rentabel produktion.

Frederikshavn kommune vurderer samlet set ikke de behandlede alternativer som værende bedre end det ansøgte projekt.

1. *Anlægstegning (fra ansøger)*
2. *Standardsædskifter*

BILAG 1 - ANLÆGSTEGNING

BILAG 2 - STANDARDSÆDSKIFTER

Kriterier for valg af sædskifter	Vintergræs	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Feter	Lovpligtige efterafgrøder	Sædskifte nr.	Udvaskningsindeks
Typisk svinesædskifte	>15%				0-10%	6%	S1	96
	>15%					10%	S2	93
	<15%				0-10%	6%	S3	100
	<15%					10%	S4	98
Med frøavl		>10%			0-10%	6%	S5	89
		>10%				10%	S6	86
Med roer			>15%		0-10%	6%	S7	90
			>15%			10%	S8	88
Med frøavl og roer		>15% i alt og min. 5 % frøgræs			0-10%	6%	S9	89
						10%	S10	88
Med kartofler				>20%	0-10%	6%	S11	97
				>20%		10%	S12	96
100% vinterafgrøder	<17½%						S13	102
	17½% - 22½%						S14	100
	22½% - 27½%						S15	99
	>27½%						S16	97